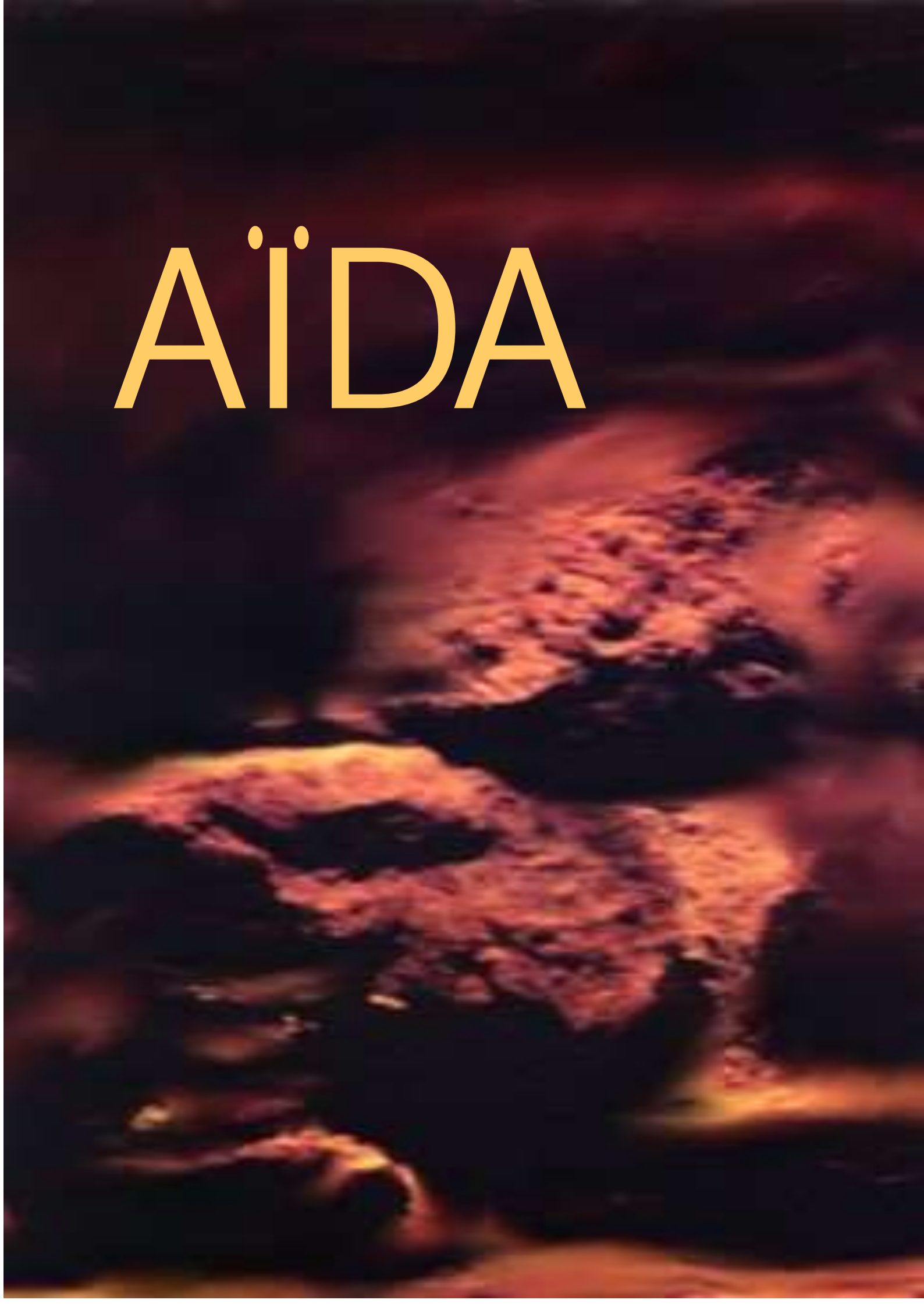

AÏDA

ANNONSE

Giuseppe Verdi

AÏDA

Opera i fire akter
Libretto av Antonio Ghislanzoni
Fremføres på originalspråket italiensk

Sommeropera på Bergenhus Festning 14., 16., 18. og 20. august 2005

Regissør: Sandro Santillo
Scenografi- og kostymedesigner: Kentaur
Dirigent/kunstnerisk leder: Anne Randine Øverby

Aïda:	Galina Gorchakova
Radames:	Ernesto Grisales
Amneris:	Eugenie Grunewald
Amonasro:	Anooshah Golesorkhi
Ramfis:	Arutjun Kotchinian
Konge:	Baláz Póka
Yppersteprestinne:	Sylvia Skeie Vik
Budbærer:	Daniel Icobescu

Prestes, prestinner, tjenere, feltherrer, soldater, slaver, egyptiske fanger, egyptiske folk:
Timisoara Filharmoniske Kor
Bergen Operakor

Fra VNOs Barnekor Ragazzi:
Randi Emilie Dahlen, Marie Stølsbotn, Susanne Grønner, Ina Rokne Midtun, Teresia M. S. Aarskog,
Laura Agathe Moberg, Ida Ludvigsen, Grete Iren Grønner, Alette Jervell Pettersen

Små barn: Åshild Øyro, Laura Hagen Aadland, Kaja Rønning
Statister: Birthe Gundersen, Alexandra Hoff,

Korinnstudering: Anne Randine Øverby,
Repetitør: Sabrina Trosje

Orkester: Timisoara Filharmoniske Orkester

Lysdesign:
Lysteknikk: AVAB CAC Bergen; Jørgen Lystrup, Per Rye Ravnestad,

Lyddesign: Peter Dan
Lydteknikk: AVAB CAC Bergen; Karim Balgobin, Terje Ellefsen.

Scenografiassistent: Peter Hala'sh
Kostymeassistent: Antonia Baranyai

Sceneteknikk: Sverre Hus, Stig Thorsen, Espen Tufta

Søm/påkledning: Guri-Marie Johnsen, Aud Engevik, Gunn-Bente Solstrand
Hår/maske: Tove Ingebrigtsen, Tonny Garmannslund, Kristine Fjose, Marit Pedersen

Inspisient: Annlaug Hus

Støttet av Norsk Kulturråd

Bakgrunn

AïDA er en stor opera med en forhistorie og tilblivelse som ikke står tilbake operaens handling når det gjelder dramatik.

I 1867 ble Egypt lagt under tyrkisk herredømme, en tilstand som vedvarte frem til 1914. 2 år senere ble Suez-kanalen åpnet, og i denne forbindelsen ønsket khediven Ismael Pasha å bestille en ny opera fra en av samtidens ledende operakomponister. Fremføringen av operaen skulle samtidig innvie den nye italienske operaen i Kairo, som khediven hadde latt bygge.

Khedivens førstevalg når det gjaldt komponist var Giuseppe Verdi, men dersom han skulle avslå dette, var oppdragsgiveren forberedt på å forhandle om tjenester fra Charles Gounod eller endatil Richard Wagner.

Librettoen

Librettoen stod ikke mindre enn tre herrer for: den franske arkeologen og egyptologekspert Auguste Mariette var den som foreslo det gamleegyptiske emnet for khedvien. Camille du Locle, en erfaren teatermann og forhenværende direktør for Opera Comique i Paris, skrev historien på fransk prosa, mens den italienske poeten Antonio Ghislanzoni overførte denne til en libretto med italiensk tekst.

Verdi ble først kontaktet av Camille du Locle, som han tidligere hadde samarbeidet med i forbindelse med Don Carlos. med en forsiktig antydning om emnet for librettoens egyptiske historie slik den var blitt lagt fram av Auguste Mariette, den franske eksperten i gammel egyptisk kunst og kultur.

Verdi syntes om historien, men var ikke interessert i å lage en opera. På dette tidspunktet var han trett av et langt liv med arbeid, som han sa, og ville heller bruke tid og krefter på garden sin ved Parma; Sant'Agata. Den 56 år gamle Verdi hadde førtidspensjonert seg for å gjenvinne helsen fra de anstrengende "galei-årene" 1843-1853 da han komponerte ikke mindre enn 16 storverk.

Men verken khedvien eller Du Locle tok et nei for et nei, og etter en stund ble Verdi overtalt til å ta jobben, som også innbrakte ham et uvanlig høyt honorar: 100.000 kroner, en svimlende sum på den tiden!

Straks han var engasjert, gikk han helt og fullt inn for oppgaven. Han tok over og kontrollerte nøye alle sider av arbeidet. Du Locle skulle lage et manuskript av historien, deretter skulle dette formes til en italiensk libretto av Antonio Ghislanzoni - en tidligere sanger og poet. Både fordi det var mest anvendelig og fordi det ga store internasjonal prestisje, ønsket Verdi å skrive en italiensk fremfor en fransk opera, selv om egypterne ville ha akseptert begge. Auguste Mariette skulle sørge for autentiske kulisser og kostymer.

Frem mot premieren

Verdi, som var inspirert av såvel emnet, utformingene og honoraret, skapte i febrilsk tempo et av sine aller fremste mesterverk. Kostymer, kulisser og rekvisitter ble laget i Paris, men innen man rakk å sende disse til Kairo, brøt den tysk-franske krigen ut; Paris ble beleiret og Kairo-operaen måtte vente tålmodig til forbindelsen mellom Paris og omverden igjen ble normale.

I november 1869 ble Ismail Paschas nye opera åpnet, riktignok med med Verdi's opera "Nabucco" som åpningsforestilling, og først den 24. desember 1871 ble urpremieren av "Aida" fremført der. Verdi selv var ikke til stede. Den ble en fantastisk suksess, og en like hjertelig mottakelse fikk operaen ved første fremføring i Milano et par måneder senere. Komponisten måtte inn og motta applaus hele trettito ganger før det opprømte La Scala publikummet ga seg! Siden har den stått på et hvert repertoar overalt i verden. I Oslo ble Aida første gang fremført 16. november 1909.

suksess, og en like hjertelig mottakelse fikk operaen ved første fremføring i Milano et par måneder senere. Trettito ganger måtte komponisten inn og motta applaus før det opprømte La Scala publikummet ga seg. Siden har den overalt i verden hørt til det stående repertoar. I Oslo ble Aida første gang fremført 16. november 1909.

Musikken

Aïda representerer noe nytt når det gjelder Verdis komposisjonsstil. Han hadde tidligere holdt seg til den italienske operatradisjonen. Denne kjennetegnes av at drama og handling må tre tilbake for musikalske og tekniske finesser som solistene og divaene kunne briljere med. Dette resulterte i en operaform bestående av en lang rekk operaarier bundet sammen av kortere resitativer og akkompagnerende orkester.

Verdi var, i arbeidet med Aïda, ikke så lite påvirket av Wagners ånd. Det nye var at opera skulle være et musikkdrama, og Wagnerstilen hadde på denne tiden satt sine spor i hele den europeiske musikkverden. "Den flygende Hollender", "Lohengrin" og "Tristan og Isolde" demonstrerte på revolusjonerende vis og med god virkning, en ny form for operakomposisjon.

Men "Aïda" er et selvstendig verk av en komponist som var tilstrekkelig klok og vidsynt til å la seg inspirere av dette nye og verdifulle i tiden. Han har på personlig vis bygget videre på de nye ideer om operaen som musikkdrama uten på å kopiere Wagner på noen måte.

Verdi lar nå orkesteret tale et betydelig mer selvstendig språk enn tidligere. Det er ikke lenger bare akkompagnerende, men har mer farge og karakter, og blir en fullverdig medspiller i den dramatiske handlingen. I scenen som utspiller seg ved Nilen har musikken en fremtredende funksjon som naturskildrende.

På samme måte inngår de ulike ariene i det dramatiske handlingsforløpet som klargjørende momenter, og vi finner lite igjen av solistiske briljeringsnumre.

Dramaet

Dramaet utspilles på faraoenes tid i det antikke Egypt. Auguste Mariette var fascinert av den gamle hedenske skikk der man straffet forbrytere ved å begrave dem levende, og det dramatiske handlingsforløpet er bygd opp omkring denne makabre skikken.

Handlingen skildrer de to rivaliserende kvinnene, Aïda og Amneris, og deres kamp om helten Rhadames, en ung egyptisk kriger.

I operaens første scene utnevnes han til høyeste befal over Faraos arme med oppgave å slå tilbake det etiopiske angrepet mot Egypts grenser. Amneris synes å ha alle kort på hånden: hun er vakker og mektig, hun er kongens datter, og plassen ved hennes side betyr med all sannsynlighet en plass på den egyptiske trone.

Aïda tilhører en farget folkerase, hun er krigsfange, hun blir holdt som slavinne hos kongsdatteren, hvor man ikke vet noe om hennes herkomst og bakgrunn.

Radames deklamerer uten tvil og forlegenhet sin oppriktige kjærlighet til Aïda, og hans glede over utnevnelser til feltherre over armeen, har sin hovedgrunn i forhåpningen om å kunne komme hjem og si til henne: " - - for deg kjempet jeg, for deg har jeg seiret".

Det han ikke vet, er at Aïda er den etiopiske kongens datter, og at han drar ut for å kjempe mot og beseire hennes egen far, hennes brødre og folk. Først når han seierrik vender tilbake med Aïdas far og Etiopias konge blant fangene blir han klar over dette.

Her er sentrum i konflikten, Radames rives mellom kjærligheten til Aïda og plikten til fedrelandet. Gjennom list lokkes han mot sin vilje til å bli landsforræder. Amneris, som oppdager dette forræderiet, lar ham bli dømt til den grusomme død, i hvilken Aïda følger ham. Etter skikken blir de begge begravd levende.

Scenebilder, handling, musikken

Et kort preludium introduserer Aida's vakre tema:

Første aktens første scene inneholder foruten en del ensembler og kor, to meget populære og velkjente arier; Radames' jublende kjærlighetserklæring til Aida - og som avslutning av tablået; Aida's fortvilede "Ritorna vincitor!" (Vend hjem med seiers krans!). Den starter med en introduksjon med en samtale mellom Radames og Ramfis. Deretter følger en romanse: Radames' arie: "Celeste Aida" (Vakre Aida), som hører til tenorfagets største utfordringer.

Amneris entrer scenen, og duetten mellom Amneris og Radames starter med et pompøst tema, som akkompagnement Amneris' første

entre:

- duetten går over i en tersett mellom de to og

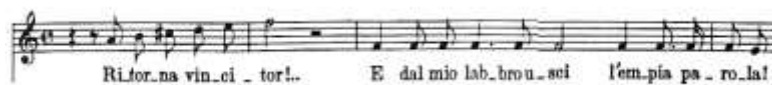
den ulykkelige Aida.

Neste scene betegnes i partituret som "scene og konsert stykke". Den starter med fanfare til kongens entre. Her kommer budbæreren og forteller om etiopernes invasjon. Stykket bygger seg opp med krigsmarsj-temaet ved kongens utnevning av Radames:

og deretter til et praktfullt ensemble med 6 solister og dobbelt herrekor. Amneris river de andre med seg i utropet: "Ritorna vincitor" (Vend hjem med seier) og alle svarer i samstemmig jubel.

Den fargede slavinnen Aida har tankeløst latt seg rive med i den allmenne glede ved Radames' utnevning og hyllet ham. Da alle forlater tempelhallen og hun er tilbake alene, går imidlertid den forferdelige sannheten opp for henne: hun har ønsket ham seier over sitt eget folk, og hennes arie innledes med at hun med desperat bitterhet enda en gang gjentar den nå for henne groteske hyllesten til Radames: "Ritorna vincitor!" (Vend hjem med seiers krans), og fortvilet ber hun gudene om å få dø.

Hedenske skikker og mystisme hviler over andre scene, der ypperstepresten Ramfis i vulkantepelet omgitt av

syngende og dansende prestinner, velsigner Radames' sverd. Atmosfæren er ladet med besvergelses, og Verdi's musikk understreker i høy grad denne stemningen. Til akkompagnement av harpe synger Yppersteprestinnen en hymne og prestinner beveger seg i rituelle tempeldanser. Såvel Yppersteprestinnens sang som orkestermusiken som akkompagnerer de dansende kvinnene, har et orientalsk preg. Disse melodiene skal være autentisk gamleegyptiske. Det sies at en forsker, kanskje Mariette selv, lot Verdi få kjennskap til dem, noe som Verdi klokt nok også benyttet.

Andre akten utspilles etter felttogets slutt. Første scenen fører oss til en åpen hall hos Amneris. Usikker for gjensynet med Radames og i uvisshet om Aida's og Radames' følelser overfor hverandre, hviler faraoens datter omgitt av slaver og venter på den nært forestående mottakelseshøytideligheten for den tilbakevendende

feltherren. Slavinnene synger og spiller for å berolige henne. Med raske akkorder klinger akkompagnementet fra harpen til dansende slaver i lystig ballett.

I denne scenen utspilles en dramatisk situasjon mellom Amneris og Aida, der såvel de ulike karakterer som det dramatiske handlingsforløpet intensivt gjengis i musikken - Amneris; majestetisk, slø, triumferende i en ujevn tvekamp med det impulsive naturbarnet; Aida. Friskt og ureflektert som henne selv, strømmes Aida's spontane følelsesutbrudd ut i sang og orkester. og det verdiske tonespråk skildrer de ulike valørene i Amneris' overlegne og lumske utspill mot slavinnen. Amneris vil ha klarhet i om hun har en rivalinne i Aida om Radames' gunst - og hun skaffer seg denne vissheten.

Andre scene i denne akten er Radames' triumftog og hyllesten til ham og hans krigere. Den starter også her med trompetfanfare og går over i 2.akts finale med det mektige triumfmarsjen:

Denne triumfscenen er et masseopptog av mennesker på scenen, ballett og svulstig musikk -

med fasinerende, så vel melodier som rytmer, i den eggende ballettmusikken,

og som

gledesfanfarer klinger trompetene i festtoget.

Dramatikken nås da Aida gjenkjenner sin far blandt krigsfangene. Bønnen om nåde som synges av Aida's folk, er kanskje en av de vakreste kørsener i denne operaen. Den vil bevege - og den lykkes i å bevege både konge og folk.

Tredje akten utspilles en sølvskimrende måneskinnsnatt ved Nilens bredder i nærheten av Isis templet. I introduskjonen priser tempelets prester gudinnen Osiris sammen med yppersteprestinnen. Ramfis bringer Amneris til Isis-templet for å tilbringe natten før sitt bryllup med seiersherren i bønn. Aida har avtalt å møte Radames ved det samme sted.

Å, fosterland, skal jeg deg ei mer se! Aldri, aldri mer deg se, nei aldri mer seg se

Aida synger her den berømte Nil-arien: "O cieli azzuri" (Mitt fedreland), der hun i høye pianissimo

og myke fraser klager sin lengsel etter sitt forlatte fedreland. Det glitrende måneskinnet i Nilens vann gjengis i musikken. I sarte harmonier spinner orkesteret frem sitt lett slørete akkompagnement. Men den nattlige freden forstyrres og breddene ved Nilen blir skueplass for Radames' ufrivillige forræderi.

Fjerde aktens første scene er Amneris' store paradescene. Hun inntar scenen fra det første til det siste øyeblikk. For sent har hun innsett at hun gjennom å angi Radames for forræderi har mistet ham for alltid. Hun ber ham komme og bønnfaller ham om å forsvare seg, noe han nekter. Han vil ta sin straff og tar stolt imot prestenes dom. Det er en indre spenning i musikken i denne scenen. De dramatiske motsetningene mellom Amneris' ubeherskede utbrudd, prestenes sang i kjellerhvelvingens rettsal og Radames' ubevegelige taushet, gir en sterk effekt.

Ved begynnelsen i det siste scenebildet er Radames levende sperret inne i graven. Uten at han vet det har Aida i forveien sneket seg inn i graven for å dele hans skjebne. Den doble scenen i dette bildet er Verdi's egen ide. Man opplever den mørke graven samtidig med templet, og mens de elskende synger sin vakre duett: "Murir, si pura e beila" (Å dø, så rent og vakkert) er den sørgende Amneris alene igjen utenfor graven.

Giuseppe Verdi

Giuseppe Verdi ble født 10. oktober 1813 i den lille landsbyen Le Roncole, ved Busseto i Parma, og døde 27. februar 1901 i Milano. Han musikalske anlegg viste seg tidlig, og allerede i tolvårsalderen ble han organist på hjemstedet. Videre studerte han i Busseto, og som 18-åring ble han sendt til Milano hvor han fikk en utmerket lærer i Vincenzo Lavigna som var "maestro al cembalo" ved La Scala. Her fikk han rikelig anledning til å besøke de ulike teaterscenene, og på denne måten fikk han god kjennskap til operarepertoaret for sin tid.

Verdi begynte å komponere, og med sin første opera "Oberto" ble kontakten knyttet til forleggeren Ricordi. Denne kontakten skulle vise seg å utvikle seg til et vennskap som skulle vare livet ut.

Verdi opplevde sitt livs krise da han mistet både kone og to barn i sykdom, og rundt 1840 gikk han inn i en dyp depresjon. Operaen han skrev i denne tiden ble en fiasko, og Verdi lovet seg selv at han aldri mer skulle skrive mer opera.

På innstendig oppfordring begynte han likevel å arbeide med en libretto om kong Nebudkanesar, og med "Nabucco" i 1842 slo han definitivt gjennom som operakomponist, noe som førte til at han fortsatte sitt komponistvirke.

Stilen viser slektskap og inspirasjon fra komponister som Bellini, Donizetti og Rossini, men preges allerede av den rytmiske vitaliteten og melodiske kraften som ble så typisk for Verdi.

Nå gikk Verdi inn i en modningstid og først kom operaen "Ernani", deretter fulgte "Macbeth". Det kan hevdes at Verdi begynte sin komponistvirksomhet uten spesielle estetiske holdninger, men han hadde det dramatiske i blodet, og ut fra dette søkte han hele tiden etter et musikalsk uttrykk som var teatermessig virkningsfullt. Dette førte ham bort fra det konvensjonelle og fram mot psykologiske dramaer med fortettet stemning i det musikalske forløpet.

Hans neste tre operaer kom nå i rask rekkefølge: "Rigoletto" i 1851, "Il Trovatore" (Trubaduren) i 1853 og "La Traviata" i 1853. De betegnes ofte som hans mesterverk, og ble i sin tid banebrytende nettopp som psykologiske dramaer. Rollefigurene er tydelige karakterer som står mot hverandre, og dramaet utspiller seg mellom disse. Musikken har en intim og forfinet karakter og viser en begynnende utvikling mot en blandingsstil med ofte flytende grenser mellom resitativ og arier. Samtiden lot seg overvelde av alt det nye i musikken, i stilen og i selve formen i de enkelte numrene. Musikken ble kritisert for at det ikke fantes melodier, sangere kunne ikke briljere med sin teknikk og virtuositet som de hadde vært vant til, men Verdi lot seg ikke bevege til å fire på sine egne kunstneriske krav, og han fortsatte med å utvikle denne stilen som etter hvert ble typisk for ham.

Orkesterets rolle blir mer selvstendig i operaene "Simone Boccanegra" (1857) og "Un Ballo in Maschera" (Maskeballet) i 1859. Denne orkestrale utviklingen ble ført videre i "La forza del destino" (Skjebnens makt) i 1862, og fortsatte i "Don Carlos" (1867), nå tilført trekk fra grand opera, men med enda mer intenst samspill mellom sangstemmene og orkesteret.

Dette samspillet er utviklet i "Aida" i enda høyere grad, og både i de store folkescenene og i dramaet som utspiller seg mellom de ulike rollefigurene. Han var nok inspirert og påvirket av Wagners tanker om "*Gesamtkunstwerk*", et musikalsk drama der alle kunstelementene går opp i en høyere enhet som taler til alle sansene. Men Verdi beholdt grunnelementene i den gamle italienske operaformen; resitativet, arien og ensemblet, og lot disse beholde sin styrke og opprinnelige karakter. Verket "Aida" betegner et stort framskritt i dristighet og spissfindige nyanser. I balansen mellom det vokale og det instrumentale står det også høyt over det Verdi hadde skapt tidligere.

Med "Aida" anså Verdi sitt virke som operakomponist som avsluttet. Men forleggeren Ricordi og komponisten Arrigi Boito lokket ham til å skrive enda et par operaer, og i 1887 kom "Otello", fulgt av "Falstaff" fem år senere (1893). Til tross for at Verdi var hhv 74 og 80 år da han skrev disse verkene, kan man ikke spore noen svekkelse i hans skaper- og arbeidsevne. De danner tvert imot kronen på hans skaperverk.

"Aida" hører ikke bare til i Verdis, men også til et av operalitteraturens ypperste verk. Den populariteten den har hatt fra premieren og helt fram til i dag er et tegn på det. Men om operaen Aida har hatt en rettlinjert og lett vei til berømmelse, hadde Verdi selv stor motstand før han kunne ta fatt på sin livsgjerning; Da han som 18-åring med et stipend i lommen kom til musikkonservatoriet i Milano, ble han avvist med den bryske motiveringen at han ikke eide musikalske anlegg, dessuten var han allerede for gammel. Det stod kompetente og profesjonelle personer bak denne bedømmelsen, en avgjørelse som førte Verdi videre til sin lærer på La Scala. Dette ledet Verdi rett inn i den musikkdramatiske verden han til de grader skulle komme til å sette sitt preg på, og som han ruver i fremdeles, over 100 år etter sin død.

HVORDAN KAN VI FORSTÅ AIDA OG VERDIS MUSIKK?

Aida – det lidende mennesket

Som scenefigur står Aida som representant for alle verdens lidende mennesker og individer som er blitt degradert til kasteball for makten.

Verdi skildrer hvordan en ung kvinne må leve i en verden preget av grusomhet og brutalitet, en verden som ikke har plass for naturlige menneskelige følelser. Aida – med sin lengsel etter kjærlighet og fred – males i stykker i det kalde maskineriet det korrupte manns- og krigsherredømmet er.

Egypt og Etiopia fremstår som kjempende stormakter, og det er ikke vanskelig å trekke parallellen til vår tids super- og krigsmakter. Mellom de kjempende maktblokkene blir enkeltmennesket en del av et system som undertrykker individualitet og knebler tanken.

Når Verdi i denne og i andre operaer, varter opp med gru og lidelse, har det en dypere mening. Den eruptive kraft i Verdis musikk åpenbarer og understreker de kompliserte og tilsynelatende forvirrende og motsetningsfylte forholdene mellom mennesker som presses inn i politiske og samfunnsmessige traumer. De største musikalske momentene i denne operaen er på denne måten utenkelige uten at man ser dem i sammenheng med dramaturgien.

For fullt ut å kunne få fram det han har på hjertet, må han gi uttrykk for fred gjennom krig, kjærlighet gjennom hat, forståelse gjennom mangel på forståelse, og på denne måten understreke at det bare er menneskelig vilje som kan bidra til det gode.

Tre gammel-egyptiske guder

Pthah ble særlig dyrket i Memfis, og oppfattet som skaperen av alle ting og vesener. Han er også guden for beskyttelse av kunstnerne og håndverkerne. Han ble fremstilt stående med septer, men med bena innviklet i mumiebind og en tettsluttende hette på hodet.

Oksen Apis menes å være en reinkarnasjon av ham.

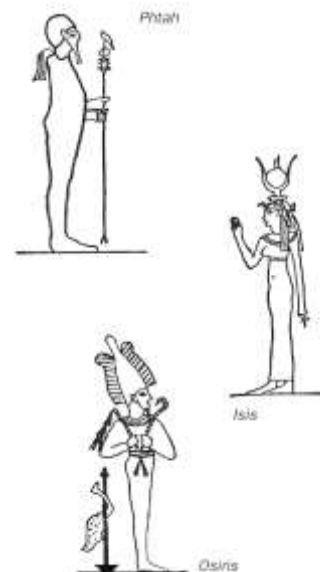
Isis er en gammel-egyptisk gudinne. Hun var datter av jordguden Keb og himmelgudinnen Nut og søster og ektefelle til *Osiris*. I følge egypternes tro klarte hun å få Osiris kalt tilbake til livet etter hans død, og man tiller henne derfor evnen til å oppvekke alle døde. Derfor ble hun ofte avbildet på mumiekister.

Senere ble hun en dominerende gudinne som den barmhjertige himmeldronning og menneskenes beskytter. Alt i det 4. århundre før Kristus hadde Isis-dyrkelsen bredt seg utenfor Egypts grenser, og etter hvert slo den rot i hele Romerriket. Hun ble oftest fremstilt sittende med sønnen Horus på fanget, hodet prydet med kubein med solskiven i midten.

Da kristendommen begynte å bre seg, var hun den mest populære gudeskikkelse i den hedenske verden. Hennes kultus var umulig å utrydde, og ble tatt opp i kirkens Mariadyrkelse.

Osiris er en av det gamle Egypts viktigste og mest ansette guddommer. Opprinnelig var Osiris gud for vegetasjonen, senere dødsrikets hersker. Han var den eldste sønn av jordguden Keb og himmelgudinnen Nut, bror og ektefelle til Isis og far til Horus.

Han avbildes i menneskedrakt, sittende eller stående med fjærprydet hjelm (atefkronen) på hodet og maktens symboler; pisen og krumstaven, i hendene.

AIDA

opera i fire akter

Musikk: Guiseppe Verdi

Libretto: Antonio Ghizlanzoni, etter et manuscript av Auguste Mariette
Uroppført i Kairo Operahus, 24. desember 1871

Tid og sted: Egypt på faraoenes tid.

Personene: Kongen av Egypt (bass), Amneris, hans datter (mezzosopran),
Radames, egyptisk feltherre (tenor), Amonasro, konge av Etiopia (baryton),
Aida, hans datter (sopran), Ramfis, yppersteprest (bass)
Prester, prestinner, tjenere, feltherrer, soldater, slaver, egyptiske fanger, egyptiske folk.

Et kort preludium veksler mellom og kombinerer to temaer; det første er kromatisk og blir assosiert med Aida gjennom hele operaen, det andre er kontrapunktisk utviklet, og forbindes med prestene.

AKT I

Første scene

En hall i kongeslottet i Memphis

Første aktens første scene inneholder foruten en del ensembler og kor, to meget populære og velkjente arier. Den ene er Radames' jublende kjærlighetserklæring til Aida, "Celeste Aida" (Vakre Aida), og regnes som en av tenorfagets største utfordringer. Den andre er Aida's fortvilede "Ritorna vincitor!" (Vend hjem med seiers krans!) som vi hører i slutten av første scene.

Ramfis og Radames samtaler. Etiopia truer med å overfalle Egypt. Hvem skal føre egypterne i krigen? Ramfis forteller Radames at gudene allerede har bestemt seg, og ser megetsigende på ham. Radames håper å bli utnevnt til hærfører slik at han kan komme hjem som seierherre og vinne sin elskede Aida, som lever som slavinne ved faraos slott. Han synger "Celeste Aida" til hennes pris.

Amneris kommer inn. Hun elsker Radames, men misliker sterkt at det synes som at hans følelser retter seg mot Aida. Amneris synes å merke en hemmelig forståelse mellom Aida og Radames. Det er så vidt hun klarer å beherske seg, og den opphissede duetten mellom Radames og Amneris går over i en tersett ved Aidas ankomst, og Radames lengtende blick mot Aida bekrefter Amneris' sjalusi.

Kongen kommer med stort følge. En budbærer melder at etiopierne har trengt seg inn i landet og allerede har nådd Theben. Amonasro, Aidas far, er deres anfører. Kongen erklærer nå at gudene har utsett Radames til hærfører. Revet med av alles begeistring stemmer også Aida med i jubelen. Etter det avsluttende unisone ropet om at Radames må komme tilbake som seierherre, "Ritorna vincitor!", er Aida blitt alene. Da går det opp for henne hva dette vil innebære: Seier for hennes elskede betyr samtidig nederlag for hennes eget folk. Hennes arie innledes med at hun med desperat bitterhet enda en gang gjentar den nå for henne groteske, hyllesten til Radames: "Ritorna vincitor!". Og fortvilet ber hun gudene om å ha medlidenhet med hennes lidelser, og lar henne dø.

Andre scene

Inne i Vulkantemplet i Memfis

Hedenske skikker og mystisisme hviler over andre scene, der ypperstepresten Ramfis i vulkantempelet omgitt av syngende og dansende prestinner, velsigner Radames' sverd.

Atmosfæren er ladet med besvergelses, og Verdis musikk understreker i høy grad denne stemningen. Til akkompagnement av harpe synger yppersteprestinnen hymnen "Possente Fthà", og prestinner beveger seg i rituelle tempeldanser. Så vel yppersteprestinnens sang som orkestermusikken som akkompagnerer de dansende kvinnene, har et orientalsk preg, det sies at de skal være autentisk gammel-egyptiske, muligens har Verdi fått dem fra egyptologen Auguste Mariette.

Radames føres inn for å motta det hellige sverdet, han blir pålagt å beskytte hjemlandet, og gudene påkalles i en høytidelig hymne som kulminerer i et triumferende rop "Immenso Fthà!"

Pause 25.min.

AKT II

Første scene

I en sal hos prinsesse Amneris

Andre akten utspilles etter felttogets slutt. Egypterne vant slaget, og Radames ventes hjem for å bli hyllet som seierherre.

Slavinner pynter prinsessen til fest, mens de synger om Radames seiere, og slavene danser for henne, men Amneris tenker kun på at hun snart skal se Radames igjen og er engstelig for hans følelser for henne.

Aida kommer, og ved synet av henne dukker Amneris' mistro opp igjen, og hun vil få Aida til å røpe seg. I denne duetten forteller hun Aida at Radames er død, og Aida blir fortvilet. Nå innrømmer Amneris at hun lyver, og ved dette jubler Aida over at Radames likevel er i live. Intensiteten i hennes reaksjoner fjerner all tvil om at hun virkelig er Amneris' rivalinne.

De avbrytes av seierssang fra de hjemkomne krigerne (*Su! del Nilo!*). Dette minner Amneris på at hun skal være med på seiersfesten. Aida skal følge henne og knele foran henne i støvet som hennes slavinne. Amneris stormer ut og lar Aida bli alene. Nok en gang ber hun om at gudene må forbarme seg.

Den dramatiske situasjonen mellom disse to ulike karakterene gjengis intensivt i Verdis tonespråk; den majestetiske Amneris, slu og triumferende, matcher den marsjaktige atmosfæren i koret, i skarp kontrast til Aidas mollstemte svar med synkopert akkompagnement.

Andre scene (*Triumfscenen*)

Ved Thebens porter.

Her venter folket og kongen på krigerne som vender tilbake; Radames' triumftog (*Gloria all'Egitto*). Seierherrene defilerer forbi kongen, og hilses med jubel fra folket. Endelig kommer Radames. Kongen takker ham, og lover å oppfylle hans minste ønske mens Amneris overrekker ham seierkransen.

De etiopiske fangene føres inn, deriblant kong Amonasro, som ikke vil gi seg til kjenne. Dramatikken når et høydepunkt når Aida gjenkjenner sin far blant krigsfangene. Han gir imidlertid tegn til at hun ikke skal rope ham.

Stolt trer han frem for kongen og forteller om kampene der også kong Amonasro måtte bøte med livet. Han ber kongen om nåde for sine menn, en bønn bade Aida og de andre fangene istemmer, i en av operaens kanskje vakreste korskener. Den lykkes i å bevege både konge og folk. Radames ber den egyptiske kongen om å vise nåde, og hans ønske er lov. Bare Aida og hennes far blir etter råd fra Ypperstepresten Ramfis holdt tilbake som gisler. Til sist befaler kongen at Amneris skal rekke Radames hånden, og erklærer at Radames en gang skal bli Egyptus hersker. Alle jubler, unntatt Aida, som Amonasro prøver å trøste.

Scenen avsluttes med en reprise av *Gloria all'Egitto*, nå med variasjoner og utvidelser som tillater hovedpersonene å uttrykke sin reaksjon til den nye situasjonen som har oppstått.

Pause 20min.

AKT III

Ved Nilens bredder

I det sølvskimrende månelys set bringer Ramfis sin datter Amneris til Isis-templet for å tilbringe natten før bryllupet i bønn. Tempelets prester priser gudinnen Osiris sammen med yppersteprestinnen.

Aida kommer også nølende til templet hvor Radames har bedt henne møte ham. Hvis dette møtet betyr avskjed, er døden hennes eneste utvei. Sorgfull tenker Aida på hjemlandet sitt som hun aldri skal se igjen. Hun synger her den berømte Nilarien: "O cieli azzuri" (Mitt fedreland), der hun i høye pianissimi og myke fraser klager sin lengsel etter sitt forlatte fedreland. Det glitrende måneskinnet i Nilens vann gjengis i musikken. I sarte harmonier spinner orkesteret frem sitt lett slørete akkompagnement.

Etiopierne har igjen skaffet seg våpen, og er klar til kamp. De venter bare på å få vite hvilken vei den egyptiske hæren akter seg. Aida er den som kan lokke denne hemmeligheten ut av Radames. Amonasro har fulgt etter henne fordi han aner at hun skal treffe mannen hun elsker.

Hun vegrer seg forvilet, og hennes far støter henne fra seg i opphisselse - hun er bare en slave. Til sist godtar Aida sin skjebne. Kjærligheten til fedrelandet må gå foran kjærligheten til Radames.

Gledesstrålende kommer Radames til henne mens Amonasro skjuler seg. Radames er full av håp. Hvis han også seirer over etiopierne denne gangen, vil han betro seg til kongen og be om Aida som belønning. Hun svarer at Amneris aldri vil gå med på noe slikt. Det finnes bare en utvei: flukt! Hun klarer å overtale ham, og da hun spør hvilken vei de skal ta for ikke å møte de egyptiske styrkene, røper Radames egypternes planer.

Amonasro kommer frem fra skjulestedet sitt. Fortvilet innser Radames at han har forådt sitt fedreland. Amneris kommer til, sammen med Ramfis, og Amonasro kaster seg over Amneris. Radames legger seg mellom, Amonasro flykter med Aida, mens Radames står igjen sammen med Ramfis.

AKT IV

Første scene

En sal i slottet over den underjordiske rettssalen.

Amneris venter på Radames, som hun stadig elsker. Han føres inn og hun ber ham forklare sannheten for dommerne slik at han går fri. Men Radames ønsker ikke å leve nå da Aida er borte. Dette er Amneris' store paradescene. Hun inntar scenen fra første til siste øyeblikk. I den sentrale lyriske satsen "Ah! tu dei vivere" deklamerer hun sin kjærlighet, men Radames lengter bare etter døden. For sent har hun innsett at hun gjennom å angi Radames for forræderi har mistet ham for alltid. Hun ber ham komme, og bønnfaller ham om å forsvare seg, men han nekter. Han vil ta sin straff og tar stolt imot prestenes dom.

Amneris føler seg forsmådd og overgir ham til prestene. Radames gjør ikke forsøk på å imøtegå beskyldningene mot ham, og Amneris får høre den skrekkelige dommen: Radames skal levende mures inne i sin egen grav.

Det er en indre spenning i musikken i denne scenen. De dramatiske motsetningene mellom Amneris' ubeherskede utbrudd, prestenes sang i kjellerhvelvingens rettssal og Radames' ubevegelige taushet, gir en sterk effekt.

Andre scene

Scenen er dobbel – på to plan: øverst den forgylte innsiden av vulkantepelet, nederst en grav.

Radames er levende sperret inne i graven. Han synger sitt åpningsresitativ, som er fullt av hans tanker om Aida. Men han hører en lyd, og oppdager at Aida i forveien, og uten at han vet det, har sneket seg inn i graven for å dele hans skjebne. Den doble scenen i dette bildet er Verdis egen ide. Man opplever den mørke graven samtidig med templet, og mens de elskende synger sin vakre og lyriske duett: "Murir, si pura e beila" (å dø, så rent og vakkert), er den sørgende Amneris alene igjen utenfor graven. Aller sist synger de elskende unisont ("O terra addio") mens Amneris kneler over graven og ber inntrengende om fred for sjelen som ligger under henne. Fra templet høres prestenes sang, mens Aida og Radames vier seg til døden.

Galina Gorchakova – Aïda

Den russiske sopranen Galina Gorchakova har sunget i Eugen Onegin, Spar Dame, Ruslan og Ludmila, La Forza del destino og i Prokofievs Fiery angel, tittelrollene i Iolanta, Aida, Tosca, Manon Lescaut, Norma, samt Santuzza (Cavalleria Rusticana) og Cio-Cio-San (Madama Butterfly). Hun har hatt engasjement ved Tanglewood Festival med Siji Ozawa, Pacific Music Festival i Japan, Deutsche Staatsopera Berlin, Cologne Opera med James Conlon, Bastille Opera med Plácido Domingo, Teatro Comunale i Firenze, Wien statsopera, Royal Opera House, Covent Garden, Royal Albert Hall, på La Scala med Riccardo Chailly, Houston, Los Angeles, San Diego, Metropolitan Opera, i Tokyo med Saito Kinen Orchestra og Siji Ozawai St. Petersburg, Teatro Colon i Buenos Aires, Bavarian statsopera, München, med Kirov Opera i Russland, Paris, Tyskland og Edinburgh festival og ved Rotterdam Festival med Valery Gergiev. Gorchakova er også en høyt verdsatt recitalsanger med opptrедener i Europa, Nord og Sør Amerika, Canada, Australia og Asia. Hun har sunget konserter med bl.a. dirigentene Jukka-Pekka Saraste, Antonio Pappano og Valery Gergiev. Galina Gorchakova synger på en rekke CD-innspillinger av opera på Philips Classics og har også gitt ut solo-CD med Verdi og Tsjajkovsky arier. Galina Gorchakova sang rollen som Santuzza (Cavalleria Rusticana) på Bergenhus festning i 2003 og tittelrollen i Tosca på Bergenhus i 2004.

Ernesto Grisales – Radames

Tenoren Ernesto Grisales er fra Colombia og er bosatt i Spania. Han studerte sang ved Conservatorio Superiore di Musica di Madrid med Maria Teresa Palcius. Han er prisvinner i en lang rekke internasjonale konkurranser, som har gitt ham engasjementer ved operahus som; Nasjonalteateret i Mannheim, Statsteateret i Wiesbaden, Klagenfurt i Østerrike, Statsteateret St. Gallen, Operaen i Stockholm, Statsteateret i Darmstadt, Operaen i San Paolo, Operaen i Leipzig, Gran Teatro del Liceu Barcelona og operascener i Toulouse, Reims, Lima, Cordoba, Palma de Majorca, Darmstadt, Bonn, München, Palm Beach, Arena di Verona m.v. Grisales er en aktiv konsertsanger og opptrer ved internasjonale festivaler i bl.a. Tokyo, Madrid, München, Buenos Aires. Fra hans operarepertoar nevnes: Turiddu i "Cavalleria Rusticana", Polline i "Norma", Don Jose i "Carmen", Hertugen i "Rigoletto", Cavaradossi i "Tosca", Ismaele i "Nabucco", Radames i "Aida", Riccardo i "Maskeballen", Pinkerton i "Madame Butterfly", Alfredo i "La Traviata", Rodolfo i "La Boheme" og Kalaf i "Turandot". Ernesto Grisales har tidligere gjestet Sommeroperaen på Bergenhus Festning i rollen som Kalaf (Turandot) i 1997.

Eugenie Grunewald – Amneris

Mezzosopranen Eugenie Grunewald er utdannet ved Ohio State University og vant første pris i Enrico Caruso International Voice Competition i 1990 og har mottatt stipend fra Olga Forrai Foundation, Sullivan Foundation og Singers Development Foundation.

Grunewald har opptrått ved amerikanske scener; Palm Beach Opera, San Francisco Opera, Connecticut Opera, New York City Opera, Arizona Opera, New Jersey Opera, San Francisco Opera, Opera Pacific, Michigan Opera Theater Austin Lyric Opera, Lyric Opera of Chicago, Nevada Opera, Opera Illinois og Orlando Opera. Hennes europeiske debut var ved Gran Theatre del Liceu i Barcelona som Giovanna Seymour i "Anna Bolena", iscenesatt av Gian Carlo Del Monaco og dirigert av Richard Bonyngge. Hun har også vært engasjert ved operaoppsetninger og som konsertsanger i Spania, Toulouse, Aten, Nederland, Lisabon, Brussel, Tyskland. Hennes rollelag er bl.a. Venus ("Tannhäuser"), Fricka (Walküre), Frugola og Zita ("Il Trittico"), Fenena ("Nabucco"), Santuzza ("Cavalleria Rusticana"), Azucena ("Il Trovatore") og Amneris ("Aida"). Hennes konsertrepertoar omfatter bl.a. Verdis "Requiem", Rossinis "Stabat Mater" og Vivaldis "Orlando Furioso". Grunewalds kommende engasjement for sesongen 2005-06 er The Mother i Menottis Maria Golovine med Opéra Marseille, Amneris i Aida med Opera Columbus, Mother Marie i The dialogues of the Carmelite med Fort Worth Opera, konsertengasjement inkluderer Anaide i Loencavallos Zaza med Teatro Grattacielo i Alice Tully Hall. Eugenie Grunewald sang rollen som Amneris i "Aida" på Bergenhus Festning i 1996.

Anooshah Golesorkhi – Amonasro

Barytonen Anooshah Golesorkhi gjorde sin hoveddebut som Amonasro i Opera Pasifics oppsetning av "Aida". Han gjester jevnlig kjente operahus i Europa og Nord-Amerika, inkl. Metropolitan Opera, Statsoperaen i Wien, Operaen i San Francisco og Deutsche Opera Berlin. Rollelaget inkluderer Scarpia (Tosca), Nabucco, Rigoletto, Renato (Maskeballen), Germont, Grev Luna, Gerard (Andrea Chenier), Marcello (La Bohème), Michel (Il Tabarro), Ypperstepresten (Samson og Dalila). Av tidligere fremføringer nevnes blant annet "Macbeth", "Don Carlos", "Skjebnens makt", Tonio i "Pagliacci", Scarpia i "Tosca" i Sør-Afrika og Roma. I 1992 gjestet han Opera Bergen som Toreadoren i "Carmen" og i 1993 som Ypperstepresten i "Samson og Dalia", oppsetningen som ble fremført i Bergen, Israel og Eritrea. I 1994 sang han Jago i Opera Bergens oppsetning av "Otello" og den samme rolle ved Statsoperaen i Praha i 1995. Sommeren -95 sang han tittelrollen i Opera Bergens oppsetning av "Nabucco" på Bergenhus Festning. I 1996 sang han tittelrollen i Macbeth i Grieghallen og samme år debuterte han ved operaen i Montreal som Ypperstepresten i "Samson og Dalila" i tillegg til engasjement i Leipzig og Berlin. I 1999 sang han tittelrollen i Vest Norges Operas fremføringer av "Macbeth" på Bergenhus Festning, Alfio (Cavalleria Rusticana 99/03) og Guglielmo (Le Villi) i Grieghallen, 2000 tittelrollen i "Nabucco" på Bergenhus Festning, Germont i La Traviata i Grieghallen 2003 og Scarpia i Tosca på Bergenhus Festning i 2004.

Arutjun Kotchinian - Ramfis

Den armenske bassen Arutjun Kotchinian studerte ved Moscow Tchaikovsky Conservatory med Yevgeny Nesterenko og Helmuth Rilling. Prisvinner av sankingkonkurranser slik som Belvedere, ARD-Munich, BBC-Singer of the World, Placido Domingos Operalia og Maria Callas Athen. Kotchinian gjester operahus som Deutsche Oper Berlin, Royal Opera House Covent Garden, Los Angeles Opera, Gran Teatre del Liceu. Hans operarepertoar omfatter roller som Ramfis (Aida), Ferrando (Trovatore), Banco (Macbeth), Alvise (Gioconda), Orveso (Norma), Basilio (Il Barbiere di Siviglia), Zaccaria (Nabucco), Pimen (Boris Godunov), Enrico VIII (Anna Bolena), Mefisto (Faust), Gremin (Eugen Onegin). Hans engasjementer i 2005 omfatter Ramfis (Aida) ved Los Angeles Opera, Fiesco (Simone) ved San Diego Opera, Kong Filip (Don Carlo) ved Cologne Opera, Sir Giorgio (Puritani) og Mefisto (Faust) ved Deutsche Oper Berlin, Zaccaria (Nabucco) i Antwerpen og Beethovens 9. symfoni i Naples i Italia.

Baláz Póka - Konge

Baláz Póka er ledende baryton ved den Ungarske Statsoperaen. Han er utdannet ved det Medisinske Universitet i Budapest, og har arbeidet som radiolog i mange år. Deretter ble han medlem av Statsoperaen i Ungarn. Póka har et vidt repertoar og synger opera, oratorier, lieder, operette og musikaler i Ungarn og i utlandet. Han har medvirket ved en rekke LP/CD-innspillinger og TV-produksjoner. Fra opera- og musikalrepertoaret nevnes Luna/Trubaduren, Germont/La Traviata, Rene/Maskeballet, Malatesta/Don Pasquale, Onegin/Eugen Onegin, Marcello, Chaunard/La Boheme, Lescaut/Manon Lescaut, Valentin/Faust, Silvio/Il Pagliacci, Escamillo/Carmen, Figaro/Firgaros Bryllup, Don Juan/Don Giovanni, Jack/Porgy and Bess, Cats/Old Deuteronomi, Aspects of Love/George, Jesus Christ Super.star/Pilatus. Engasjement ved de kjente operascer som Scala i Milano, Palermo, Bergamo, Tongere, Antwerpen, Liege, Nice, Bordeaux, Lyon, Graz, Festspillene i Bregenz, Innsbruck, Dublin, Wexford Festivalen, Statsoperaene i Praha og Zagreb. Póka har tidligere gjestet Bergen i rollen som Dandini i Vest Norges Operas La Cenerentola ved Den Nationale Scene i 2002.

Sylvia Skeie Vik – Yppersteprestinne

Sopranen Sylvia Skeie Vik er født i Øystese i Hardanger. Allerede som 16-åring ble hun det yngste medlem av Bergen Operakor og startet samtidig sine sangstudier hos Anne Randine Øverby. I 1995 framførte hun rollen som Anna i Nabucco og året etter sang hun sopranpartiet i Berlioz Messe Solennelle ved Bergen Operakors 15-års jubileum og deltok med soloparti ved åpningskonserten ved Festspillene i Bergen. I 1997 sang hun rollen som yppersteprestinnen i Opera Bergens sommeropera med Verdis Aida på Bergenhus Festning og Den himmelske stemme i Verdis Don Carlos i Grieghallen. I 1999 og 2004 sang hun bl.a. rollen som Lola i Vest Norges Operas oppsetning av Mascagnis Cavalleria Rusticana og i 2000 rollen som Gianetta i "Elskovsdrikken".

Sandro Santillo – regissør

Den italienske regissøren Sandro Santillo har vært en aktiv kunstner innenfor teater, opera og TV siden 1977. På begynnelsen av 1980-tallet var han regissistent for Giorgio Strehler ved Piccolo Teatro di Milano ved oppsetninger av stykker av Beckett, Strindberg, Shakespeare og for "Lohengrin" av Wagner ved Teatro alla Scala di Milano. Santillo var regissør for en rekke TV-produksjoner på 90-tallet bl.a. for RAI og Mediaset. Han har regissert operaer av Mozart, Verdi, Mascagni, Donizetti, Puccini, Bellini, Pergolesi, Scarlatti, Leoncavallo og Rossini ved italienske operascener og i utlandet. I 2004 var han regissør for "Lucia di Lammermoor" av Donizetti ved Teatro Petruzzelli di Bari, Verdis "La Traviata" ved Luglio Musicale Trapanese, "Arlecchinata" av Salieri og "La Dirindina" av Scarlatti ved Piacenza. Kommende engasjement er regissør for "Bastien und Bastienne" av Mozart og "Il maestro di cappella" ved Cimarosa al Teatro dei Filodrammatici di Piacenza.

Kentaur – scenograf og kostymedesigner

Kentaur (László Erkel) er Ungarns fremste scenograf og kostymedesigner. Han begynte sin karriere som kunstmaler ved Vocational School of Applied Arts in Budapest med professorene Gábor Záborszky og Zoltán Tölg-Molnár. Han tok eksamen i 1988 fra Painting Department of the Hungarian Academy of Fine Arts hvor hans mentor var Pál Gerzson; og videre studier ved Academy at the Department of Mural Studies med Tölg-Molnár Zoltán. Han har bakgrunn som plateartist og kunstmaler, video-produksjon og scenograf og kostymedesigner for opera, teater, konsertturnéer, TV-produksjoner og musikaler. Siden 1989 er han grafisk leder ved Víg (Comedy) Theatre, Budapest Chamber Theatre, József Attila Theatre. Skuespiller og regissør Eniko Eszenyi inviterte ham til å være scenograf for hennes kultforestillinger med Büchners drama "Leonce and Lena". Kentaur har fra 1991 vært en kjent scenograf og har arbeidet for teatre både i Ungarn og utenlands (Tsjekia, Slovakia, Danmark, Sverige, Storbritannia, Usa, Australia, Filippinene). Han var visuell designer for Friderikusz forestillinger i 1996-1999 og samtidig fast designer for produksjoner med Eniko Eszenyi og Róbert Alföldi. Kentaur var scenograf for den ungarske produksjonen av Lloyd Webbers The Phantom of the Opera. Hans scenografier har mottatt flere priser, slik som Award of Hungarian Theatre Critics i 1994 og i 2000 og 2003 mottok han the Dömötör-Award.

Anne Randine Øverby – dirigent

Dirigenten Anne Randine Øverby har ledet fremførelser av en rekke operaer og vokal symfoniske verk. Dirigent for nyoppsetningen av Barberen i Sevilla ved Statsoperaen i Praha, dirigent for gjestespill i Kairo med Porgy and Bess og Ashkelon Musikkfestival i Israel med Samson og Dalila, Ein Deutsches Requiem i The Forbidden City Concert Hall med Beijing Symphony Orchestra, Barberen i Sevilla i New Orleans og Mississippi og urfremføringen av Dos Santos Santo Antonio dos Portugueses i Roma. Kunstnerisk leder for Opera Bergen 1982-1997. Operasjef for Stiftelsen Vest Norges Opera fra 1998. Kunstnerisk leder for Bergen Operakor siden starten i 1981 med fremføringen av vokal symfoniske- og kirkemusikalske verk. Fra operarepertoaret nevnes Puccinis "Manon Lescaut", "La Bohème", "Madama Butterfly" og "Turandot", Verdis "Aida", "Don Carlos", "Nabucco" og "Macbeth", Bizets "Carmen", Menottis "The Medium", Puccinis "Le Villi", Donizettis "L'elisir d'Amore" og Rossinis "Barberen i Sevilla". 2003 gjestet hun Timisoara Filharmoniske Kor og Orkester i en suksessfull fremføring av Orffs "Carmina Burana", dirigerte Gounods "Faust" i Messehallen Arenum samt Orffs "Carmina Burana" og Mascagnis "Cavalleria Rusticana" på Bergenhus festning. I 2004 dirigerer hun bl.a. "La Bohème" i Grieghallen, Dvoraks "Stabat Mater" under Påskefest-uken i Bergen, Verdis "Messa da Requiem" med Timisoara Filharmoniske kor og orkester og Bergen Operakor i Timisoara og Budapest Congress Center, TV-overført operagalla i Piatra Neamt, Romania, "Rockquiem" og "Tosca" utendørs på Bergenhus festning, "Die Sieben Todsünden" i Peer Gynt Salen (Grieghallen), "Eugen Onegin" i Grieghallen og Händels "Messias" i Beijing.

Vi ordner alt til den store festen eller det lille arrangementet

Velg fra vår rikholdige cateringmeny

- Middager
- Desserter
- Selskapssnitter
- Canapéer
- Smørbrød
- Rundstykker
- Koldtbord
- Koldttallerken
- Spekebord
- Ostebord
- Tex Mex
- Pastaretter

Bestill catering direkte i vår nettbutikk. Du kan også opprette egen konto. Det har aldri vært enklere. Adressen er www.fanacatering.no.

Utleie av utstyr

Bardun- og rammetelt med og uten vinduer, fra 20 personer. Bestikk og glass. Tallerkener. Serveringsutstyr. Duker og servietter. Bord og stoler. Griller m.m.

Selskapslokaler

Fana Catering selskapslokaler på Nordås består av:

- Fanastuen, plass til 10-40 pers.
- Sommerhagen, plass til 20-70 pers.
- Vinterhagen, plass til 40-110 pers.

I tillegg kan vi tilby:

- Langegaarden på Kråkenes, plass til 10-40 pers.
- Bergens Roklub på Nordås, plass til 20-80 pers.
- Druidenes Hus, på Laksevåg, plass til 20-70 pers.

I tillegg formidler vi:

Orkestre, viseverter, transport, hoteller, frisører, fotografer, blomster, innbydelser, sanger m.m.

*Fana Catering
og Selskapsservice as*

Søråshøgda 9, Kilden Senter, 5235 Rådal. Tlf: 55 13 82 90. Fax: 55 13 34 56
Nettbutikk: www.fanacatering.no E-post: post@fanacatering.no

TIMISOARA FILHARMONISKE KOR OG ORKESTER

Timisoara "Banatul" Filharmoni er siden 1947 et av Romanias statsstøttede filharmoniske selskap og bygger på de musikalske tradisjoner innen organisert konsertvirksomhet i Timisoara fra 1726 og dannelsen av Timisoara musikkelskap i 1871. Fra 1951 drev selskapet også et filharmonisk kor.

Timisoara Filharmoniske Kor er et profesjonelt kor og sammen med orkesteret spiller de 150 konserter i året. Konsertene omfatter symfoniske konserter, kammermusikk, recitals og a cappella konserter med repertoar fra barokk, klassisme, romantikk og modernisme inkludert samtidsmusikk. I tillegg til aktivt festival og opera samarbeid, både i hjemlandet og nabolandene driver orkesteret og koret utstrakt turnevirksomhet.

Timisoara Filharmoniske Orkesters sjefsdirigenter siden 1947 har vært: George Pavel (1947), Mircea Popa (1947-1964), Paul Popescu (1954-1958), Nicolae Boboc (1959-1982), Alexandru Sumski (1965-1968), Remus Georgescu (1968) og Peter Oschanitzky (1983-1993).

Timisoara filharmoniske kors dirigenter har vært: Mircea Hoinic (1951-1972), Ion Romanu (1957-1969), Diodor Nicoara (siden 1969) og Iosif Todea (siden 1997). Kjente gjestedirigenter har vært: Horia Andreescu, Ion Baci, Erich Bergel, George Georgescu, Roberto Benzi, Carlo Felice Cillario, Lawrence Foster, Stanislaw Wislocki og Kurt Wöss.

Timisoara Filharmoniske Orkester og Kor har også spilt inn tallrike plater/Cder.

Timisoara Filharmoniske Orkester medvirket ved Vest Norges Operas produksjon "Carmen" på Bergenhus festning i 2001 og både kor og orkester medvirket ved "Carmina Burana" og "Cavalleria Rusticana" på Bergenhus festning i 2003.

BERGEN OPERAKOR PRESENTERER

GRIEGHALLEN

Lørdag 27. august kl. 18.00

G. Mahlers 8. Symfoni

Billetter: POSTEN/Billett-service 815 33 133, www.billett-service.no, Vest Norges Opera 5555 86 55/ e-post billett@vestnorgesopera.no

GRIEG
INTERNATIONAL
CHOIR
FESTIVAL

1. -4. September 2005
Bergen

- 27 kor deltar
- 10 nasjoner representert
 - Konkurranser
 - Konserter
- Fellesarrangement

Hele programmet finnes på
www.griegfestival.no

BERGENHUS FESTNING
Fredag 2. September kl. 22.00

W . A . MOZART REQUIEM

Bodil Arnesen, sopran - Tone Kvam Thorsen, alt
Wolfgang Scwanningen, tenor - Frode Olsen, bass

Internasjonalt sammensatt festivalkor med 300 sangere

Sammensatt orkester av profesjonelle musikere
Dirigent Anne Randine Øverby

Billetter kan kjøpes på www.billett-service.no/POSTEN 815 33 133, eller
Grieg Internasjonale Korfestival tlf 55 56 38 65, fax 55 56 38 66
e-post: billett@griegfestival.no

Bergen Operakor

Bergen Operakor kan skrive sin historie tilbake til 1976, og da som et sammensatt sesongbasert kor som medvirket ved operaoppsetninger i Bergen. Behovet for permanent virksomhet resulterte i at Bergen Operakor ble etablert som helårsdrevet kor, og debuterte høsten 1981. Dette innledet en helårsdrevet virksomhet med omfattende medvirkning i opera, symfoni og kirkemusikk. Koret har et stabilt medlemstall på 60, og nye medlemmer rekrutteres ved prøvesang på grunnlag av stemmekvalitet og musikalsk fleksibilitet. Bergen Operakor rekrutterer også solister til konserter, musikaler og mindre roller i opera. Anne Randine Øverby har vært kunstnerisk leder siden etableringen 1981.

Bergen Operakor har hatt et omfattende kirkemusikalsk og symfonisk repertoar i samarbeid med Stiftelsen "Harmonien", Festspillene i Bergen og i egen regi, og omfatter verk av bl.a. Brahms, Beethoven, Mahler og Berlioz. Koret har deltatt i en rekke sceniske operaoppsetninger produsert av Opera Bergen. Fra 1998 samarbeider Bergen Operakor med Vest Norges Opera. Aida, Macbeth, Carmen, Turandot, La Bohème, Der fliegende Holländer, er noen av de mange operaer koret har medvirket i. Korets medlemmer har stor scenisk erfaring i samarbeidet med en lang rekke av nasjonale og internasjonale regissører. I tillegg nevnes fremføringer av "Chess", Gershwins 'Porgy and Bess" og Tippetts "A Child of our Time" som eksempler på korets bredde i repertoar.

Gjennom ulike konsert- og operamedvirkninger har Bergen Operakor hatt gleden av samarbeid med flere kjente dirigenter som bl.a. Rafael Frübeck de Burgos, Aldo Ceccato, Per Dreier, Carlo Felice Cillario og Muhal Tang. Bergen Operakor har turnert i Norge og andre skandinaviske land, og medvirket i Opera Bergens utenlandsturnéer til Egypt, Israel (1992) og Eritrea(1993), samt konsertturné til Praha (Smetana Hall) og Wien(Musikverein) med Mozarts Requiem i 1999, Kina/Beijing i 2001 med fremføringer av bl.a. Brahms' "Ein Deutsches Requiem", Mahlers 2.symfoni og Cavalleria Rusticana i The Forbidden City Concert Hall med Beijing Symphony Orchestra og China National Symphony Orchestra og kor. I 2004 turnerte koret i Romania/Timisoara og Ungarn/Budapest med fremføringer av Verdis Missa da Requiem.

